

“צריך לזעזע את העולם”

סופר עברי נתיק כראובן בריינין נתפס לאמונה זו, בפרט כשהגישה הממשלה הסובייטית על “מגש כסף” טריטוריה “אוטונומית” ליהודים במדינה (ומספר יהודים נהרו אליה גם ממדינות אחרות) – בירר-בירו'אן. חסידי הטריטוריה האוטונומית במרחקי סיביר ראו בה יתרון על ארץ-ישראל: אין בה התנצחות ו"נישול" של תושבים ערבים והיא זוכה גם לתמיכה מלאה של ממשלה אדירה המבקשת את טובת “ההמונים היהודים” ומעניקה להם ברוב חסדה זכויות כליתר המיעוטים הלאומיים במדינה הירשבים על אדמתם.

כל החלומות הטובים האלה נתבדו, כידוע, כשהתחיל סטאלין במסע של “טיהור” וטרור נגד הסופרים האידיים, אנשי התרבות והאמנות. במשך זמן קצר נתחסלו העתונות, בתי-הספר ומוסדות התרבות האידיים. רק שריד מעט נשאר בימינו מן הפעילות התרבותית הענפה לפנים – הירחון האידי, שמשרתו הותיק של סטאלין, וורגליס, מנצח עליו ומשגיח על “פשרותו” הקומוניסטית.

ההסתדרות העברית באמריקה, שמעשיה וכוחה מועטים ביותר, עשתה “מחווה” נאה, כשבמסיבתה השנתית העניקה אות-כבוד-יהוקרה למורי עברית ברוסיה, מהם שנתפסו על-ידי הממשלה שגורה עליהם גזירת גלות, הסגר ועבודת-פרך בסיביריה לכמה שנים. הפעם לא בני-ברית קומוניסטים מבצעים מעשי קשע וזדון, אלא ממשלה, שהתחייבה לשמור על זכויות אדם.

הגזירות על הלשון העברית של הממשלה הסובייטית אינן דבר חדש; ימיהן כימי השלטון הקומוניסטי, שאסר על לימודי הדת וגם הלשון העברית הוכרזה כשפת הלאומנות היהודית, שפת הציונות המשרתת את האימפריאליזם האנגלי בפלשתינה, שאין לה מקום במדינה של אחוות עמים וברית עמלים.

בימים ההם, בשנות העשרים ואילך, נעשתה מלאכת הדיכוי באכזריות יסודית על-ידי מרשיעי ברית, ה“ייבסקציה” – ה“מיגזור” היהודי במפלגה הקומוניסטית הכללית. הקומוניזם היהודי השתמש בכוח הורוע של הממשלה לעקור מן השורש כל בתי-הספר העבריים מיסודה של “תרבות”, שזכו לפריחה מבורכת בכל רחבי רוסיה לאחר המהפיכה הראשונה, כשמוגזר השלטון הצארי – עד ביסוסו של המשטר הקומוניסטי.

יידש קרשה את מקום העברית ואחרי קרשה וניו-יורק נעשתה מוסקבה מרכז לעתונות וספרות “בלשון העממית”, על טהרת האידיאולוגיה הקומוניסטית, מרכז שמשך אליו גם כמה סופרים וחוקרים מפולין וליטה, ואף מארצות המערב (כדוד ברגלסון, פרץ מארקיש ודוד הופשטין ששהה זמן-מה בארץ-ישראל ו"חטא" בכתיבת שירים אחדים בעברית). בניו יורק היידית האמינו כמה מטובי הסופרים והמשוררים (כה. לייזיק, מאני לייב, אברהם רייזון מנחם ועוד). שרוסיה הסובייטית היא קעוז לתרבות ולספרות של הלשון העממית.

הברית, זכות — דרכם של מטיפים להגזים... אשר למשפטיו האנטישמיים של ג.ג. עצמו, הנה כינויו "משל ומליצה" בעלמא...

והמשורר הרוסי ייבטושנקו, שעשה לעצמו שם עולם בשירו "באבי יאר", והקריאו ברוב רגש במסיבות שערכו לו באירופה ובאמריקה, והעזו להוקיע את יחסם האדיש של בני עמו ומדינתו להרג העם היהודי — אף הוא גילה חולשה אנושית משפילה. המשורר "אביר-הלב" נכנע לרמזים של השלטון הסובייטי וכתב נוסח חדש של "באבי יאר", נוסח שבו השמיט את סבלם של היהודים ואדישותם של בני ארצו. ועוד עוול "קטן", הוא תלה את דבר ההשמטות בדרישתו של המלחין המפורסם שוסטקוביץ — עתה באו מקורבי שוסטקוביץ, ובתוכם בנו של המלחין, ואמרו: לא היו דברים מעולם! המלחין לא דרש ממנו להשמיט, או לשנות את השיר.

איך נפל משורר!

ולמלשינים...

זה זומן שה"טיימס" משמש "מקלט" לעתונאים וסופרים מישראל שמטיפים מוסר למנהיגי המדינה על סרבנותם ועמדתם הקשוחה, או העויינת, כלפי הערבים. הנה, בני ישמעאל מצפים בכליון עיניים לאות חיה מן המדינה היהודית קשת-העורף, לרמז קל שהיא מבקשת שלום — ואין קול ואין עונה. ולא עוד אלא שהימין בישראל אינו רוצה שישראל תסתלק מן השטחים הכבושים (חברון ועזה וכל חבלי יהודה ושומרון). ומה שמחבל ביותר את עיסקת השלום הוא הקמת התנחלויות בגדה.

לא ראינו ב"טיימס" מאמרים מעיתונאים וסופרים ערבים שמגנים

המשך בעמ' 56

ודאי שאין זה הפשע היחיד של משטר שהרודנות היא חותמו המובהק, והמרכא בשם אידיאליים של צדק ואחוזה, כביכול, כל מבקש חופש ביטוי ומצפון, אך אין כדיכוי לשון מעשה מחפיר ושפל. זהו פשע שגובל עם פבריות. אין לצפות, כמוכן, ממשטר, שהוא מתריע על כל עוול, אמיתי או מדומה בעולם, בשעה שהוא עצמו עושה מעשי זמרי, שיחזור למוטב על-ידי מחאות והתרסות, כשהעולם בימינו עולם אָטום הוא לגבי מעשי עוול ורָשע, בפרט כשמעצמה בעלת-השפעה-היכוח כרוסיה מבצעת אותם. אף-על-פי-כן אנחנו חִזְבִּים לעורר ארגוני תרבות וספרות בעולם, מוסדות השכלה ואישי ציבור שיתריעו נגד רדיפות הלשון העברית.

בשנות השלושים הראשונות, כשגלי רדיפות פקדו תרבות ישראל ברוסיה, קלע ח.ג. ביאליק בהערכתו את הציניות של המדיניות הסובייטית: "— ככל שהם, הבולשביקים, מְרִבִּים להמטיר פראזות של חופש ושיוויון — יחניקונו שבעתים!" — והוא הוסיף: "צריך לזעזע את העולם!"

מג'קסון לייבטושנקו

התחסדות מוסווית וגלויה, אחות לאחיות עיניים, גילו שני אישים שאמנם רחוקים זה מזה, אך כל אחד על-פי דרכו מבקש לטהר את השרץ, של דברים ואנשים, בסילופי עובדות ובעיקומי לשון.

ג'סי ג'קסון, שהופיע בטלביזיה כמטיף ומנהיג, עשה מעראפאט כמעט אודה ישראל ומבקש להבטיח את שלומה וקיומה. אשר לאנטישמי המובהק והשפל — "המטיף" פאראקאן, שהתקיף את מדינת ישראל כמקולקלים שבערבים דימה את דת ישראל לצינור-שופכין — לימד עליו, מי שביקש להיות נשיאה של ארצות-

פרקים ראשונים - ח:ל.

המשך מעמ' 3

את הרוצחים למיניהם: של אש"ף,
השיעים והכנופיות האחרות, או
שיוותרו על שעל אדמה, כגון טאבה,
למשל. הלא הם ערבים ואנחנו יהודים,
ומחובתנו להוקיע לעולם כולו את
"השובניזם" האוכל אותנו בכל פה.

ח.ל.
